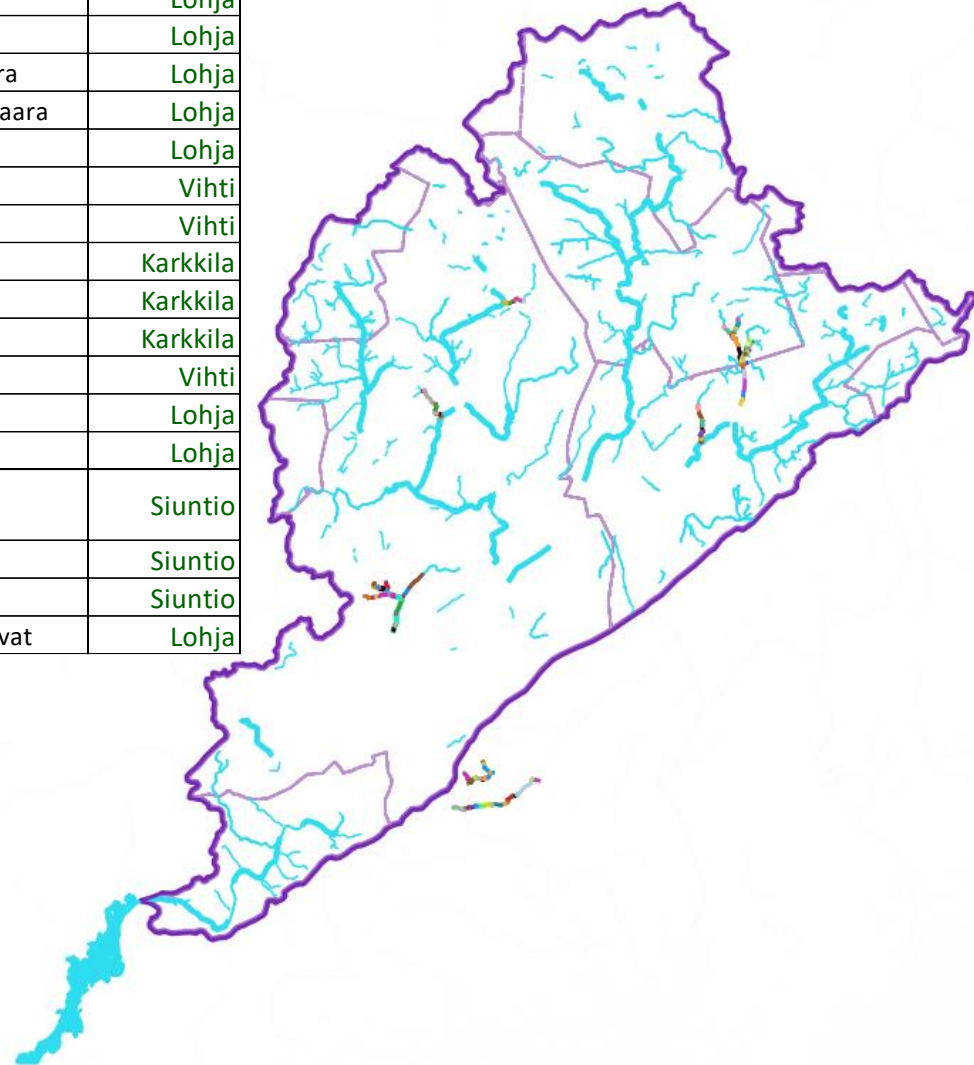
A photograph of a stream in a forest. The water is brown and murky, flowing through a channel with fallen logs and branches. The banks are covered in lush green vegetation, including ferns and tall grasses. A large blue rounded rectangle is overlaid on the upper part of the image, containing white text.

Averiaan laskevat virtavedet ja niiden kunnostustarpeet

LUVYssä inventoitu 57 km puroja vuonna 2022 (Pienvesi Helmi ja LUUVIRSU)

Puron inventoitu osuus	
Karstunjoki*	Lohja
Myllyjoki	Lohja
Myllyjoen länsihaara	Lohja
Myllyjoen pohjoishaara	Lohja
Raatinjoki	Lohja
Sitinoja	Vihti
Moksinoja	Vihti
Ridanoja**	Karkkila
Kolmperänoja**	Karkkila
Tammerkoskenoja	Karkkila
Sortoja	Vihti
Räpsänjoki	Lohja
Myllyoja	Lohja
Aiskosbäcken latvapuroineen	Siuntio
Veijansbäcken	Siuntio
Myransbäcken	Siuntio
Kivikoskenpuro, latvat	Lohja

<https://www.luvy.fi/hankkeet/kalatalouden-ymparistoohjelma/virtavesikunnostuskurssi/>

https://www.luvy.fi/wp-content/uploads/Virtavesien-inventointi-ja-kunnostustarpeet_Pirkko-Liisa-Luhta.pdf

Purojen inventointi – pohjatieto kunnostuksille ja kunnostusten seurannalle

Purojen inventointimenetelmä tehtiin ja otettiin käyttöön v. 1998

- Puro kuljetaan työparina alavirrasta ylävirtaan
- Jokaiselta yhtenäiseltä purojaksolta kirjataan lomakkeelle kymmeniä **mitattavia ja arvioitavia** muuttujia, jotka kuvaavat uoman muotoa, virtaustyyppiä, pohjan raekokoa, kasvillisuutta, rantavyöhykettä, ihmisvaikutusta, luonnontilaisuutta
- Arvioitavan muuttujan suuruus tai vaikutus: 0 - ei ollenkaan, 5 – paras arvioitava
- Arvioidaan kunnostustarve- ja menetelmä(t) joka jaksolle
- Valokuvataan jokainen purojakso, sähkökalastus valikoiden
- Kirjoitetaan purojaksosta myös sanallinen kuvaus
- Päivässä työpari inventoi noin 3,5 km
- Uusille inventoijille koulutus 1-2 päivää;
  - tavoite, että inventointi tehdään samoin kuin aiemminkin

Esimerkkiote puroinventoinnin dokumentointitiedoista

Ajankohta			Alue				Koordinaatit		Puro	Purojakso		Pituus	Leveys (m)			Syvyys(cm)		Virtaustyyppi (%)				
Vuosi	pvm	Kunta	Valuma-alue	Lähtövesistö		Laskuvesistö	TM35FIN		n:o	Puron nimi	Jakso	(m)	Keski	Min	Max	keski	Syvin	Koski	Niva	Tas. Hidas	Seisova	
2022	6.9.	Lohja	23.066	Tämäkohtu (23.066.1.007)		Pusulanjoki	6713616	337327	1	Räpsänjoki	1	90	2,2	1,4	3,4	15	35	10	90			
2022	6.9.	Lohja	23.066	Tämäkohtu (23.066.1.007)		Pusulanjoki	6713616	337327	1	Räpsänjoki	2	60	2,7	2,2	5	60	70					100

Pohjanlaatu			Pohjakasvillisuus				Rannan metsätyyppi (%)						Rannan kasvutyyppi (%)										
1	2	Suurin	Lajit	Peitto	Sammal%	Muu%	Varjo	Mänty	Kuusi	Lehti	Seka	Pensas	Suo	Niitty	Kangas	Lehto	Korpi	Kutupaikat	Montut	Suojapaikat	Mutkittelu	Leveysvaihtelu	Puuaines
GF	SG	B2	4	2	60		3			100				30		70		0	1	1	3	3	1
O			2	4	0		2			100				20		100		0	1	2	2	1	1

Luonnontilaa muuttaneet tekijät (0 - 5)													
Metsäojitus	Hakkuut	Auraus	Perkaus	Hiekka	Veden laatu	Rehevöityminen	Vaellusesteet	Muu	Muta	Lima	Asutus	Luonnon-tilaisuus	
				3								3	
							5		4			2	

Lisäksi havaintoja mm. kaloista, sähkökoekalastuksen mahdollisuuksista ja havaituista, tehdyistä kunnostustoimenpiteistä.

Miksi puroja kunnostetaan?

- Etelä-Suomessa kaikki virtavedet ovat luontotyyppeinä uhanalaisia

Syitä tähän on esimerkiksi:

- Maa- ja metsätalouden kuivatustarpeet ja puutavaran uitto -> uomien perkaus ja suoristus
- Vaellusesteet purouomassa, esimerkiksi padot ja tierummut
- Puron varjostuksen poistaminen, esimerkiksi hakkuut liian lähellä puroa
- Suoristetun ja peratun puron virtaus on nopeampi kuin luonnontilaisen mutkittävän puron -> eroosio voimakkaampaa, hienoaineen kulkeutuminen nopeampaa -> aiheuttaa ongelmia alavirrassa

Miksi puroja kunnostetaan?

- Purot ovat monipuolisia elinympäristöjä, jotka ylläpitävät kirjavaa hyönteis- ja kasvilajistoa
- Purot toimivat kalojen lisääntymis- ja poikasalueina
- Lähdevaikutteiset viileät purot luovat tärkeän mikroilmaston ja elinympäristön myös puron rantavyöhykkeelle
- Vedenlaatua parantava vaikutus
- Virkistysellinen arvo, maiseman ja äänimaailman muutos
- Vedenpidätyskyky paranee, luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puro tasaa tulvahuippuja ja pidättää vettä

Miten?

- Palauttamalla uomaan sieltä poistettua kivi- ja puumateriaalia
- Palauttamalla suoristettu uoma sen alkuperäiseen mutkitteluun
- Tukkimalla turhia puroon vedettyjä oja
- Poistamalla ja korjaamalla ihmisen rakentamia vaellusesteitä
- Purojen kunnostus ei keskity vain yhden lajin ympärille, tavoitteena ennallistaa luontotyypppejä!
- Joskus paras vaihtoehto on olla tekemättä mitään!

Averiaan laskevat uomat

- Vihtijoki
  - Latvajärvet Ylimmäinen ja Vihtijärvi, uomalla pituutta noin 21 kilometriä, valuma-alue ~185km²
  - Kalasto mm. taimen, toutain, harjus, nahkiainen
  - Runsaasti kunnostuksia ja vaellusesteiden poistoja, mm Olkkalan padon kalatie, Haimoon myllyn kalatie, Haimoon lankkupadon purku -> koko joki vapaa totaalisista esteistä, osittaisia vielä jäljellä
- Sitinoja
  - Monihaarainen ja osin melko luonnontilainen puroverkosto, jonka kalastossa mm. nahkiainen ja taimen
  - Valuma-alue 43km²

Sitinoja

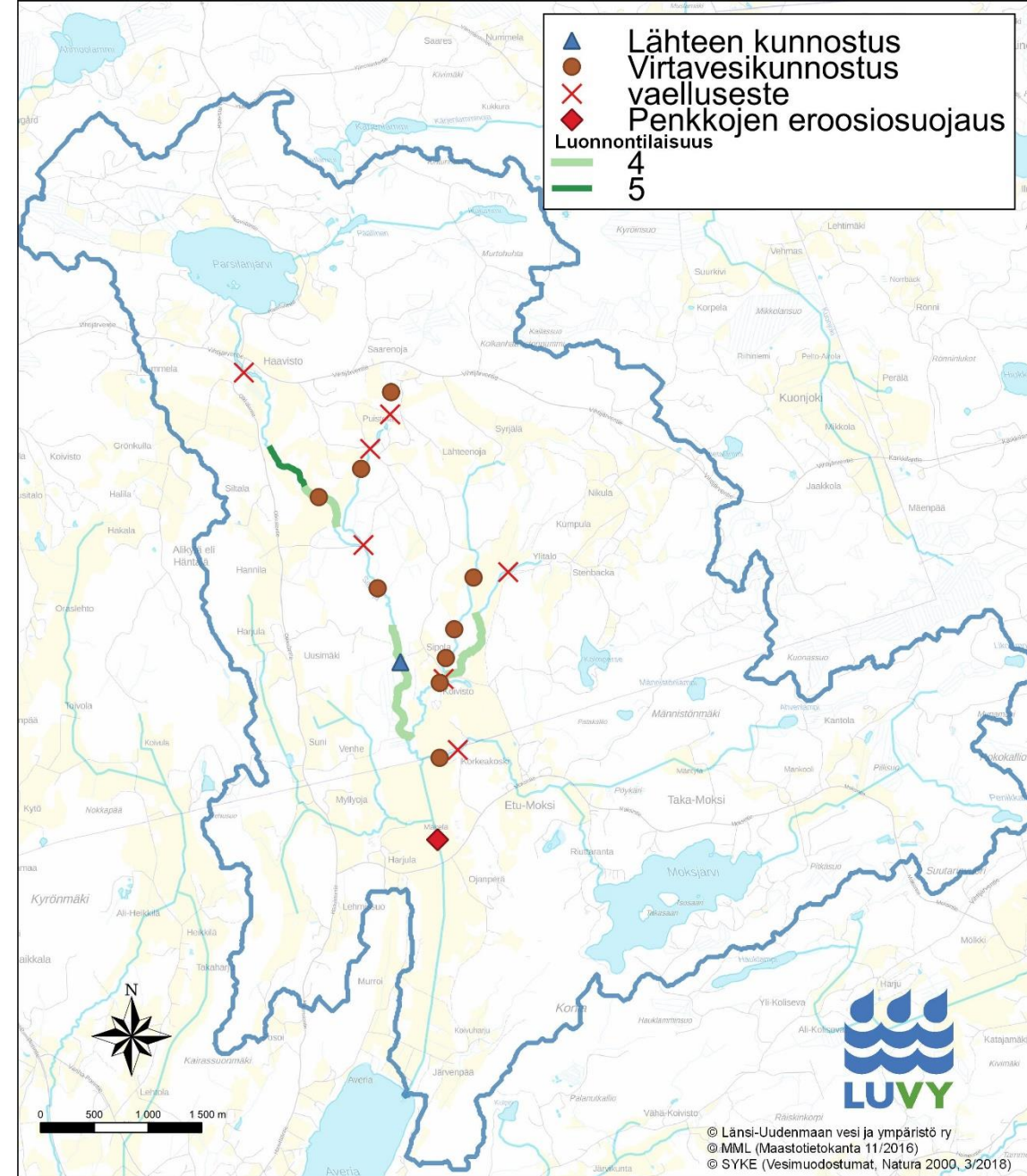
- Yläosiltaan luonnontilainen metsäpuro ja alaosiltaan viljelysmaiden läpi virtaava puro. Uomassa on hiekkaisuutta, jota metsäojat ja –purot ruokkivat. Lähteitä ja lähteisiä alueita on runsaasti rantavyöhykkeellä.
- Uomaa käsitelty tukinuiton, sekä maa- ja metsätalouden kuivatukseen tarpeisiin
  - > Kiintoaineen kulkeutuminen alavirtaan aina Averiaan asti on nopeampaa kuin luonnontilaisessa uomassa

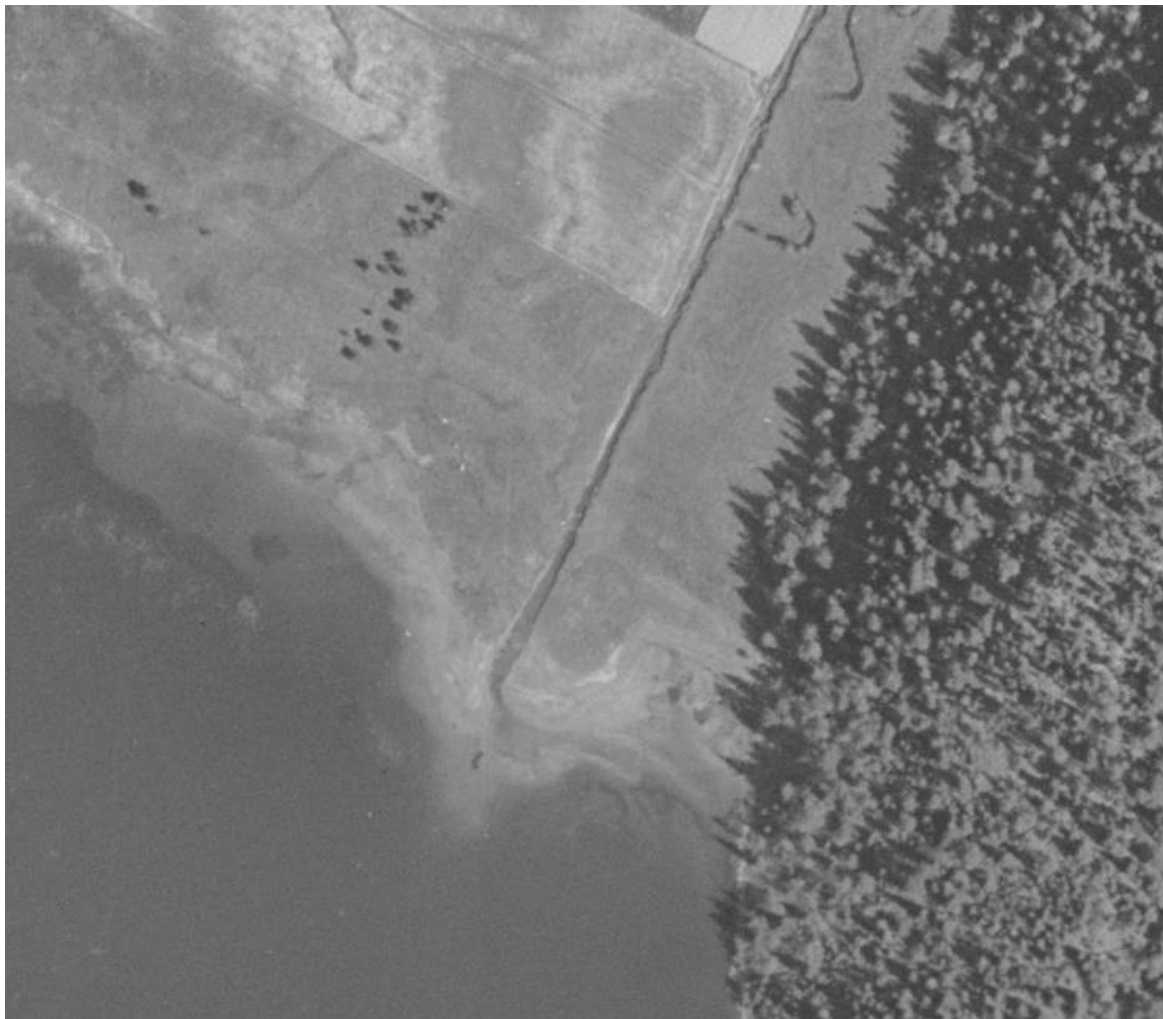
Inventoinnissa todetut

kunnostustarpeet

- Käytöstä poistuneen lähteen ennallistaminen
- Virtavesikunnostukset suoristetuissa uomajaksoissa palauttamalla kiveä, soraa ja puumateriaalia uomaan
- Vaellusesteiden korjaus vesieliöstön kulun mahdollistamiseksi
- Penkkojen eroosiosuojaus peltoalueilla sortumien ja kiintoaineskuormituksen vähentämiseksi

1948

1955

1998

2005

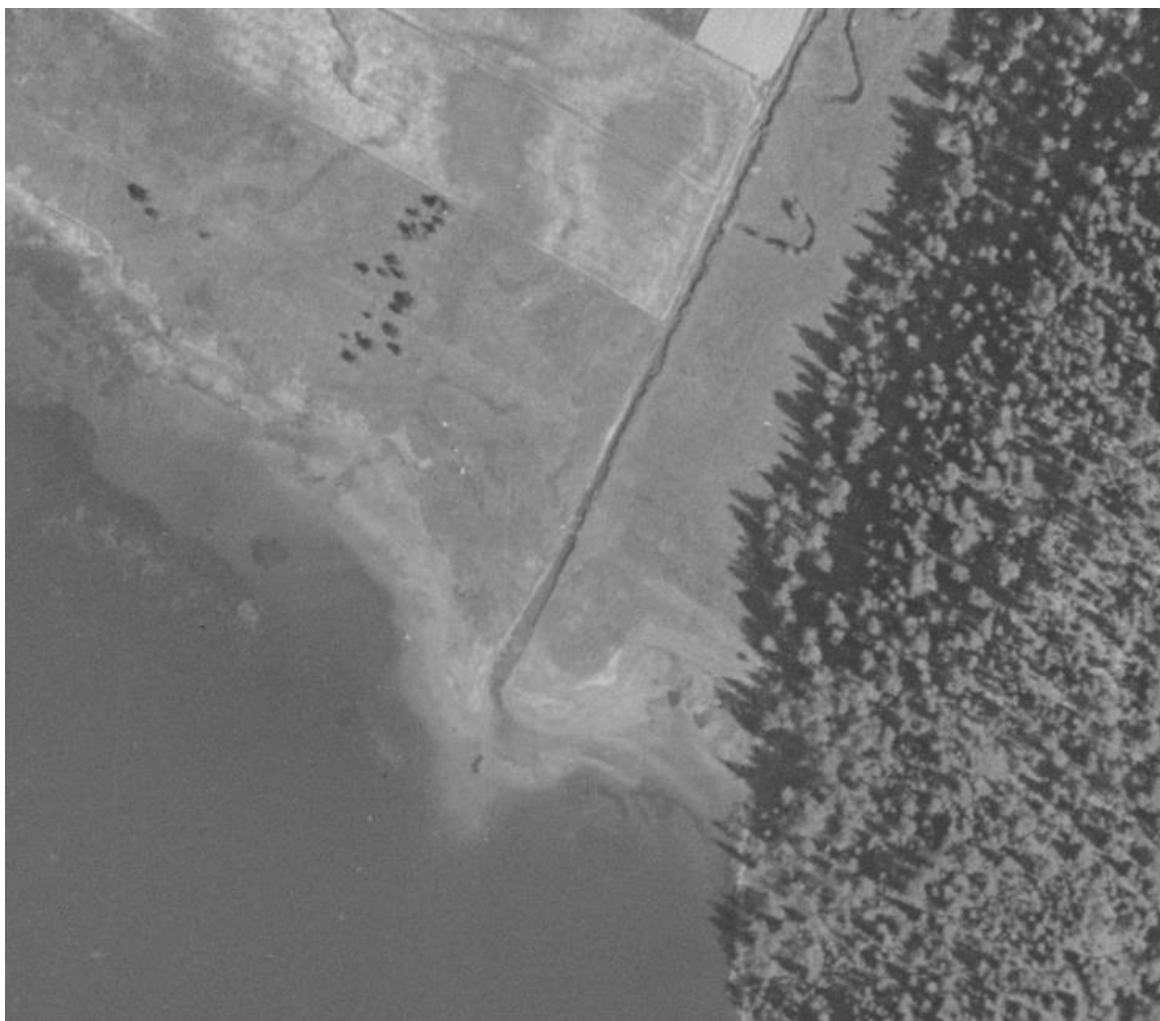
2010

2015

Ennen

Jälkeen

Kiitos!

